

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Rusin
Protokolant:	Ewa Ślemp

przy udziale Grzegorza Howorskiego Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2018 r.

sprawy J. J.

syna J. i B. z domu G.

urodzonego (...) w W.

oskarżonego z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk, art. 190 § 1 kk, art. 157 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 18 grudnia 2017 r. sygnatura akt II K 977/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla rozstrzygnięcie w punkcie V jego dyspozycji o karze łącznej;

2. uznaje, że czyny przypisane oskarżonemu w punkcie I i II dyspozycji zostały popełnione w ramach ciągu przestępstw kwalifikowanego z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i z art. 190 § 1 k.k., za który na podstawie art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierza karę grzywny 100 (stu) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

3. na podstawie art. 91 § 2 k.k. łączy wymierzone oskarżonemu kary grzywny w łączną 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych po 20 (dwadzieścia) złotych każda;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym, zaliczając wydatki za to postępowanie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt IV Ka 173 /18

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Wałbrzychu oskarżył J. J. o to, że:

I. w okresie od lipca 2011 r. do dnia 20 sierpnia 2014 r. w J., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru groził A. K. pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, iż groźby te zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk ;

II. w nieustalonym dniu w okresie od maja 2014 r. do czerwca 2014 r. w J., woj. (...), groził małoletniej M. B. uszkodzeniem ciała, wzbudzając w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

III. w okresie od września 2012 r. do dnia 10 września 2014 r. w J., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru groził K. B. pozbawieniem życia wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźby te zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk ;

IV. w okresie od dnia 4 września 2013 r. do dnia 11 września 2014 r. w J., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru groził K.K.pozbawieniem wolności wzbudzając w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, iż groźby te zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk ;

V. w okresie od stycznia 2014 r. do dnia 11 września 2014 r. w J., woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru groził Z. K. pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźby te zostaną spełnione,

tj. o czyn z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk ;

VI. w bliżej nieustalonym dniu maja 2014 r. w J., woj. (...), groził J. B. pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

VII. w bliżej nieustalonym dniu września 2014 r. w J., woj. (...), trzymając w ręku gumową pałkę groził J. B. uszkodzeniem ciała wzbudzając, w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

VIII. w dniu 7 lipca 2014 r. w J., woj. (...), groził małoletniemu K. K. (1) pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

IX. w dniu 29 października 2014 r. w J., woj. (...), groził małoletniemu S. S. uszkodzeniem ciała, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

X. w dniu 19 lipca 2014 r. w J., woj. (...), groził K. K. (3) pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

XI. w dniu 29 października 2014 r. w J., woj. (...), trzymając w ręku nóż groził K. K. (3) pozbawieniem życia, wzbudzając w pokrzywdzonym uzasadnioną obawę, iż groźba ta zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 kk ;

XII. w dniu 29 października 2014 r. w J., woj. (...), w związku z toczącym się postępowaniem karnym, działając w celu wywarcia wpływu na świadka Z. K. groził mu pozbawieniem życia,

tj. o czyn z art. 245 kk ;

XIII. w dniu 19 lipca 2014 r. w J., woj. (...), sprawca poprzez bicie rękami i kopanie nogami po całym ciele spowodował u Z. K. obrażenia w postaci złamania kości nosa nie wymagających nastawienia oraz stłuczenia klatki piersiowej bez złamań żeber, które naruszyły czynności narządów jego ciała na czas poniżej dni siedmiu,

tj. o czyn z art. 157§2 kk ;

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 18 grudnia 2017 roku, sygn. akt II K 977 /16:

I. oskarżonego J. J. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów opisanych w punktach I, III, IV i V części wstępnej wyroku z tym, że w opisach czynów przyjął:

- co do czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku – iż oskarżony dopuścił się go w okresie od września 2012 r. do pierwszej dekady września 2014 r., daty początkowej i końcowej bliżej nieustalonej ;

- co do czynu opisanego w punkcie IV części wstępnej wyroku – iż oskarżony dopuścił się go w okresie od września 2013 r. do pierwszej dekady września 2014 r., daty początkowej i końcowej bliżej nieustalonej ;

- co do czynu opisanego w punkcie V części wstępnej wyroku – iż oskarżony dopuścił się go w okresie od stycznia 2014 r. do pierwszej dekady września 2014 r., daty początkowej i końcowej bliżej nieustalonej ;

tj. za winnego popełnienia występków z art. 190§1 kk w zw. z art. 12 kk, i za czyny te przy przyjęciu, iż zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art. 91§1 kk, na podstawie art. 190§1 kk wymierza mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, przy czym ustala wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 20 (dwudziestu) złotych ;

II. oskarżonego J. J. uznał za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów opisanych w punktach II, VI, VII, VIII, IX, X i XI części wstępnej wyroku z tym, że w opisach czynów przyjął:

- co do czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku – iż oskarżony dopuścił się go w nieustalonym dniu na przestrzeni maja – czerwca 2014 r. ;

- co do czynu opisanego w punkcie IX części wstępnej wyroku – iż oskarżony groził małoletniemu S. S. pozbawieniem życia ;

tj. za winnego popełnienia występków z art. 190§1 kk, i za czyny te przy przyjęciu, iż zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw z art. 91§1 kk, na podstawie art. 190§1 kk wymierzył mu karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, przy czym ustala wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 20 (dwudziestu) złotych ;

III. oskarżonego J. J. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie XIII części wstępnej wyroku, z tym, iż z opisu czynu wyeliminował słowo „sprawca”, tj. za winnego popełnienia występkę z art. 157§2 kk, i za czyn ten na podstawie art. 157§2 kk wymierzył mu karę 20 (dwudziestu) stawek dziennych grzywny, przy czym ustalił wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 20 (dwudziestu) złotych ;

IV. oskarżonego J. J. uniewinnił od zarzucanego mu czynu opisanego w punkcie XII części wstępnej wyroku (z uwagi na zakaz reformationis in peius) ;

V. na podstawie art. 91§2 kk połączył kary jednostkowe grzywny orzeczone wobec oskarżonego J. J. w punktach I, II i III części dyspozytywnej wyroku i wymierzył wobec oskarżonego J. J. karę łączną 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny, przy czym ustalił wysokość jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 20 (dwudziestu) złotych ;

VI. na podstawie art. 63§1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego J. J. kary łącznej grzywny zaliczył okres jego zatrzymania od 6 listopada 2014 r. (godz. 10:00) do 7 listopada 2014 r. (godz. 13:30), przyjmując, iż okres ten jest równoważny czterem stawkom dziennym grzywny ;

VII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. R. z Kancelarii Adwokackiej w W. kwotę 3.217,68 zł tytułem nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu J. J. z urzędu;

VIII. zwolnił oskarżonego J. J. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków poniesionych przez Skarb Państwa od chwili wszczęcia postępowania, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa, oraz nie wymierzył mu opłaty.

Z wyrokiem tym w części skazującej nie pogodził się oskarżony, imieniem którego apelację wywiódł obrońca z wyboru.

Apelujący na podstawie art. 438 pkt 1 i 3 zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę prawa materialnego, tj. art. 91 § 1 kk poprzez nie objęcie ciągiem przestępstw czynów jednorazowych i czynów ciągłych, a przyjęcie dwóch ciągów przestępstw; jednego dla czynów kwalifikowanych z art. 190 § 1 kk, a drugiego dla czynów kwalifikowanych z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk;

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest tylko częściowo zasadna, co skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku.

W zakresie dokonanych ustaleń faktycznych prowadzących do uznania sprawstwa i zawinienia oskarżonego zarzuty apelacji okazały się nietrafione i jako takie nie mogą prowadzić do wnioskowanego uchylenia zaskarżonego wyroku w celu ponownego rozpoznania sprawy. Przeciwnie oczekiwaniom apelującego kontrola odwoławcza zaskarżonego wyroku wykazała ponad wszelką wątpliwość, że Sąd I instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne z poszanowaniem wszystkich norm postępowania karnego zawartych w art. 410 kpk i art. 7 kpk, tj. kształtując swoje przekonanie na podstawie całokształtu przeprowadzonych dowodów, ocenionych przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Wypełnił także Sąd Rejonowy wskazania poprzedniego wyroku odwoławczego z dnia 4.11.2016r. sygn. akt IV Ka 659/16 w zakresie niezbędnym i wystarczającym do prawidłowego rozstrzygnięcia. Bardzo obszerne uzasadnienie pisemne zaskarżonego wyroku spełnia wszystkie wymagania określone w przepisie art. 424 kpk, wyczerpująco wykazuje, iż ustalenia faktyczne odpowiadają kompleksowej ocenie dowodów, przez co podlega pełnej aprobacie sądu odwoławczego.

Zarzuty apelacyjne obrazy przepisów postępowania i błędnych ustaleń faktycznych opierają się wyłącznie o wersję zdarzeń oskarżonego oraz zeznań świadka J. J. (1) żony oskarżonego tj. dowodów znanych Sądowi Rejonowemu i wnikliwie przezeń ocenionych. Nie wykazał apelujący, by negatywna sądowa ocena wiarygodności tych dowodów była wadliwa. Należy podkreślić, iż wśród zebranych w sprawie dowodów nie występują dowody choćby uprawdopodobniające relacje tych osób.

Apelujący bezskutecznie oczekuje odmówienia waloru wiarygodności zeznaniom aż 9 osób pokrzywdzonych, wspartych licznymi zeznaniami pozostałych świadków, występujących w sprawie. Owo oczekiwanie jest ogólnikowe i pozbawione istotnych argumentów, w szczególności nie odniósł się apelujący do konkretnych zeznań, przy ocenie których sąd orzekający miałby dopuścić się uchybień. Wszak wyniki oceny dowodów obciążających zostały przedstawione na k. 12-18 pisemnych motywów wyroku, są pełne i logiczne. Skazanie oskarżonego nie wynika ze splotu niekorzystnych dla oskarżonego zdarzeń, „zmowy” świadków oskarżenia przeciwko J. J. i jego rodzinie, ale są skutkiem przestępnych działań oskarżonego. Niestety oskarżony po odbyciu wieloletniej kary pozbawienia wolności nie zaaklimatyzował się w miejscu zamieszkania, konflikty sąsiedzkie (nieuniknione przecież w każdej społeczności) załatwiał w sposób dlań najłatwiejszy, zastraszając sąsiadów, w tym nastoletnie dzieci, artykułował różnego rodzaju groźby karalne, głównie pozbawienia życia. Posługiwał się przy tym wulgarnym słownictwem, np. wobec 15 –letniej wówczas M. B. słowami (...) „że dorwie i dostanie” k. 16 akt – czyn III, wobec 17- letniej K. K. mówiąc cyt. „ma narzędzia w samochodzie i że mnie wywiezie do lasu...jeździł za mną samochodem” k. 25 akt. Pokrzywdzony 64 –letni J. B. i towarzysząca mu naoczny świadek M. P. opisują zdarzenie z września 2014r. (czyn VII), kiedy to oskarżony zatrzymał samochód na ulicy obok tych osób, wyjął pałkę przypominającą policyjną, z rzemykiem, wyzywał pokrzywdzonego od (...), groził pobiciem „by mu łeb (...)” k.61 i 65 akt.

Stan dowodów wyklucza zaistnienie w sprawie wątpliwości dowodowych, o jakich mowa w art. 5 § 2 kpk, które miałyby prowadzić do uniewinnienia od przypisanych łącznie 11-u czynów gróźb karalnych, kwalifikowanych z art. 190 § 1 kk oraz z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk. Nie negując choroby i hospitalizacji oskarżonego w okresie od 21.03.2014 do 17.04.2014r. to należy zauważyć, że w okresie późniejszym od 12.05.2014r. oskarżony poruszał się samodzielnie przy pomocy kuli łokciowych, zaś leczenie pooperacyjne polegało na zmianie opatrunków (dokumentacja medyczna k. 309-313 akt), oskarżony samodzielnie poruszał się samochodem. Zatem ów stan zdrowia nie wykluczał możliwości dopuszczenia się inkryminowanych gróźb karalnych.

Odnosząc się do ustaleń faktycznych dotyczących pobicia pokrzywdzonego Z. K. (czyn opisany w pkt. XIII zarzutów) wypada podkreślić, iż oprócz jego konsekwentnych zeznań pokrzywdzonego w sprawie istotną pozostaje także opinia z zakresu medycyny, dotycząca etiologii i kwalifikacji medycznej doznanych przez pokrzywdzonego obrażeń ciała, których to obiektywnych dowodów apelujący w żaden racjonalny sposób nie jest w stanie podważyć. Tym dowodom obciążającym – po szczegółowej ich analizie - słusznie dano wiarę i na nich oparto ustalenia faktyczne wyroku.

W materiałach sprawy nie występują dowody o wymowie potwierdzającej wskazaną w apelacji okoliczność, jakoby to pokrzywdzony doznał przedmiotowych obrażeń nie wskutek działania oskarżonego ale wskutek upadku ze schodów. Żaden świadek takiego faktu nie podał, w tym przesłuchani w charakterze świadków funkcjonariusze policji interweniujący w dniu 19.07.2014r. K. T. i T. P. (k. 748). Sam oskarżony w wyjaśnieniach wskazywał, że krótko przed zajęciem z pokrzywdzonym niósł po schodach dziecko w nosidelku, którym „przypadkowo” zahaczył pokrzywdzonego próbując przejść obok niego, co spowodowało agresywną wymianę zdań pomiędzy nimi, po czym się rozeszli do mieszkań. Oskarżony opisywał dalszy ciąg przedmiotowego zdarzenia po tym, jak wyszedł ponownie na korytarz, wdał się w kolejną kłótnię z pokrzywdzonym cyt. „użyłem wobec niego siły bo uznałem, że jestem atakowany... złapałem go, rzuciłem na ziemię, gdy leżał na schodach przycisnąłem go mocniej..” k. 133, 319 akt. Już tylko zawarty w wyjaśnieniach opis sposobu zachowania się oskarżonego krytycznego dnia wyklucza rzekomą niesprawność fizyczną oskarżonego, nakazującą oceniać jego stan zdrowia przy pomocy opinii z zakresu medycyny. Wszak skoro oskarżony był na tyle sprawny, by nie tylko samodzielnie poruszać się poza mieszkaniem ale i nosić dziecko w nosidelku, a następnie używać siły wobec pokrzywdzonego rzucając jego ciało na podłogę i dociskać do schodów, to oznacza, że atakując słownie a następnie fizycznie pokrzywdzonego dążył do konfrontacji, bo czuł się pewnie a nie chorym i bezradnym. Omawiana okoliczność dodatkowo uwiarygadnia zeznania pokrzywdzonego co do przebiegu zdarzenia. Wspierają je przecież także zeznania innych świadków, np. S. K. cyt.: „gdy mąż był na pierwszym piętrze z mieszkania wyleciał J. i od razu dobiegł do męża i zaczął go z pięściami uderzać w głowę...kilkanaście razy....gdy mąż się przewrócił na schodach to J. leżącego kopał po plecach i po brzuchu...” k. 29 akt.

Żadnych wątpliwości nie wzbudza przyjęta kwalifikacja prawna czynów popełnionych przez oskarżonego. Korekty wymaga jednak uznanie sprawstwa co do wszystkich przypisanych oskarżonemu gróźb w ramach ciągu z art. 91 § 1 kk, na co słusznie wskazuje apelujący. Aktualnie obowiązująca redakcja tego przepisu (od 1 lipca 2015r., wprowadzona nowelą z dnia 20 lutego 2015r. Dz.U poz.396) dla jego zastosowania nie wymaga całkowitej tożsamości kwalifikacji czynów wchodzących w ciąg przestępstw, w skład ciągu mogą wchodzić przestępstwa tego samego typu we wszystkich formach stadialnych i zjawiskowych, nie wykluczając także czynów ciągłych kwalifikowanych z art.12 kk. Ponieważ w myśl art. 4 § 1 kk należy stosować ustawę nową (chyba że obowiązująca w dacie czynu jest względniejsza dla sprawcy, co w niniejszej sprawie nie występuje), to konieczną stała się zmiana dokonana w pkt. I.2. dyspozycji wyroku przez przyjęcie, że wszystkie przypisane oskarżonemu występki groźby karalnej zostały popełnione w ramach tego samego ciągu przestępstw, co w konsekwencji skutkowało wymierzeniem jednej kary, w tym przypadku grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 20 złotych każda. To kara najłagodniejszego rodzaju przewidziana ustawą za czyn z art. 190 § 1 kk, zważywszy chociażby na fakt wymierzenia jej za ciąg łącznie 11 czynów na szkodę aż 9-ciu pokrzywdzonych, w dodatku wobec uprzedniej karalności sądowej oskarżonego, nie może być uznana za surową. Kolejną konsekwencją omawianej korekty jest ponowne wymierzenie kary łącznej grzywny z przyjęciem zasady kumulacji, którą uzasadnia i wielość czynów i przestępny atak oskarżonego na różne dobra chronione prawem.

Tak więc wymierzone oskarżonemu kary grzywny jednostkowe i łączna w całej rozciągłości spełniają kryteria art. 53 kk, będąc karami odpowiednio wychowawczymi dla oskarżonego, przez ich wykonanie powinny wdrożyć oskarżonego do poszanowania porządku prawnego i jednocześnie zapobiec łamaniu przezeń prawa w przyszłości. Kary te powinny spełnić także wymogi ogólnoprewencyjne.

Z przytoczonych względów orzeczono jak w wyroku.

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk i art. 624 § 1 kpk uznając, iż wobec orzeczonej kary łącznej grzywny i braku po stronie oskarżonego istotnego majątku i dochodów, zasadnym jest zwolnienie oskarżonego od ich ponoszenia.